

ВИМОГИ ДО СЕРТИФІКАЦІЇ ОРГАНІЧНОГО РОСЛИННИЦТВА

Щоб отримати можливість реалізовувати продукцію з маркуванням «органік», необхідно успішно пройти процедуру сертифікації.

Сертифікація органічного рослинництва – це процес збору інформації щодо діяльності Оператора, її оцінка, перевірка та контроль, результатом якого є отримання Оператором підтвердження відповідності вимогам стандартів органічного виробництва.

Учасниками сертифікаційного процесу є **Замовник, Оператор та сертифікаційний (контролюючий) орган.**

Оператор – юридична або фізична особа, що є суб'єктом сертифікації та займається органічним виробництвом та/або обігом органічної продукції.

Замовник – юридична або фізична особа, що є замовником послуг сертифікації Оператора та оплачує їх вартість.

Якщо Оператор самостійно здійснює оплату вартості сертифікації, то Замовником і Оператором буде одна і та сама фізична або юридична особа.

Сертифікаційний орган – акредитована юридична особа, що здійснює оцінку відповідності Оператора вимогам стандартів органічного виробництва.

Процедура сертифікації проходить поетапно.

Етапи сертифікації

Заявка на сертифікацію - документ у вигляді бланку, який заповнюється онлайн на сайті Органік Стандарт: <http://reg.organicstandard.ua/application/application.php>

Опис Оператора - це загальний документ встановленої форми, в який вноситься вичерпна інформація про господарство та його діяльність. Опис оператора заповнюється та надсилається до Органік Стандарт **перед інспекцією завчасно.**

Інспекційні роботи (Інспекція) – виїзна перевірка, яка проводиться фахівцем Органік Стандарт, з метою аналізу та фіксації в інспекційних документах об'єктивної інформації про реальну ситуацію щодо діяльності Оператора

Оцінювання інспекцій - аналіз інспекційних документів, перевірка виконання вимог сертифікації.

Сертифікаційне рішення - рішення сертифікаційного органу щодо результатів інспекції, в якому повідомляється про позитивний чи негативний висновок щодо виконання вимог стандартів органічного виробництва. В разі позитивного висновку, рішення обов'язково супроводжується **Сертифікатом.**

Процес сертифікації є безперервним та включає в себе основні щорічні інспекції. З метою додаткового контролю, за результатами щорічних перевірок можуть бути також організовані додаткові планові та позапланові перевірки. З метою прийняття об'єктивного та неупередженого рішення, інспектування та оцінювання здійснюють різні фахівці із сертифікації. Фахівець, який безпосередньо приймає рішення не комунікує з Оператором задля уникнення будь-якого тиску.

Результат сертифікації залежить від підготовки Оператора до інспекції та створення умов для ефективної перевірки його діяльності, що повинна відповідати стандартам.

Складові успішного проходження сертифікації

Розуміння персоналом вимог стандартів органічного виробництва, відповідно до яких сертифікується Оператор

Впровадження вимог стандартів в діяльності Оператора та, як результат - формування налагодженої системи господарювання, що відповідає даним вимогам

Виконання вимог щодо правил проходження процедури сертифікації, та всіх рекомендацій і зауважень сертифікаційного органу

2 Загальні правила ведення органічного виробництва рослинницької продукції

ПОЛЯ

Облік полів, їх межі та історія.

Для всіх полів, як органічного, так і неорганічного статусу, повинні бути наявні карти, де чітко вказані номери полів, їх площі, культури, що вирощуються, межі полів. Для органічних полів має бути в наявності історія полів за три останні роки.

На карті необхідно відмітити буферні зони та зробити відповідні відмітки, якщо поблизу знаходяться потенційні джерела забруднення: поля з інтенсивними технологіями вирощування сільгоспкультур, поля з ГМО культурами, промислові та радіаційно небезпечні об'єкти, тощо.

Окрім цього, для ефективного сертифікаційного процесу, органу сертифікації необхідні електронні карти полів у вигляді KML файлу (створені з використання ГІС систем). Дану карту надає Оператор за наявності, замовляє їх створення самостійно в спеціалізованих компаніях або орган сертифікації створить її для Оператора за додаткову плату. Для максимальної точності рекомендується звіряти схеми полів з аерофотознімками, супутниковими знімками та публічною кадастровою картою України. Межі полів не повинні накладатися одна на одну. Назви полів (фігур) повинні бути обов'язково позначені згідно актуальних даних.

Історія полів

Для кожного поля повинна бути доступна історія за три останні роки. Такий документ має містити інформацію щодо: обробтку, посівів/посадки, удобрення, зрошення, обприскування. У випадку додавання нових полів, інформація повинна доповнюватись. Для земель, які раніше не використовувалися (перелогові землі) повинен бути відповідний документ: довідка про

підтвердження невикористання земель та термін невикористання, яка видається третьою стороною (місцевою владою, управлінням сільського господарства).

Сівозміна

Підтримання здоров'я рослин повинне забезпечуватись за рахунок профілактичних заходів, таких як вибір відповідних видів та сортів, стійких до шкідників і хвороб, **відповідної сівозміни**, використання механічних і фізичних методів і захист природних ворогів шкідників. Отже, сівозміна є невід'ємним елементом системи принципів органічного сільського господарства. Окрім цього, сівозміна також забезпечує підтримку родючості ґрунту, що в свою чергу є виявленням дбайливого ставлення до земельних ресурсів. Саме тому, необхідно мати план сівозміни для всіх культур, включаючи проміжні культури, де вказується наступна інформація: № поля, культура/сидерат/пар.

Заходи щодо запобігання забруднення полів

Необхідно запроваджувати превентивні заходи для запобігання забруднення, такі як

- виділення буферних зон між неорганічними та органічними полями, розмір яких залежить від вирощуваних культур на полі та навколо полів (середня прийнятна ширина буферної зони між органічними та звичайними полями 6-10-12 м). За відсутності необхідного проміжку між можливим джерелом забруднення та органічним полем, буферна зона виділяється в межах органічного поля на один прохід сівалки. Санітарний обкіс проводять до збирання врожаю. Продукція з буферних зон повинна обліковуватись та документально простежуватись

ҐРУНТ

3

Підтримання родючості ґрунту

В органічному рослинництві повинні застосовуватись тільки такі практики обробітку ґрунту та вирощування сільськогосподарських культур, які сприяють збереженню і поліпшенню стану ґрунту, води, рослин і тварин та балансу між ними.

Підтримання родючості ґрунту повинно забезпечуватись відповідними заходами:

- збалансованою сівозміною з використанням бобових та сидеральних культур;
- використанням добрив тваринного походження і органічних матеріалів (бажано попередньо компостованих) з органічного виробництва;
- використанням біодинамічних засобів.

Загальна кількість гною, що використовується підприємством, не може перевищувати 170 кг азоту на рік на гектар сільськогосподарської території. Такі обмеження повинні застосовуватися до стійлового гною, сухого стійлового гною, сухого посліду домашньої птиці, компостованого гною, зокрема посліду домашньої птиці, компостованого стійлового гною і рідкого гною

Протиерозійні заходи

Необхідно проводити боротьбу та попереджувальні заходи проти ерозії та ущільнення ґрунту. Визначити потенційні ризики ерозії та запровадити відповідні антиерозійні заходи:

Водна ерозія:

- на схилах з малопотужним ґрунтом, що легко руйнується, не можна вирощувати просапні культури, не допускається випас худоби на легких, слабо закріплених дерниною ґрунтах;

- розміщення борозен і рядів рослин під прямим кутом до поверхневого водостоку;
- розміщення с.-г. культур смугами поперек схилу, залуження ґрунтів на схилах. Вітрова ерозія:
- розміщення смугами посівів і парів;
- висівання буферних смуг з багаторічних трав;
- снігозатримання, мульчування.

ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД

Початок і тривалість перехідного періоду

Органічне виробництво передбачає наявність перехідного періоду – це перехід від звичайного (традиційного) господарювання до органічного за певний проміжок часу, в ході якого застосовувалися норми органічного виробництва.

Перехідний період починається не раніше, ніж оператор повідомить компетентний орган про свою діяльність і підпорядкує своє господарство системі контролю.

Тривалість перехідного періоду визначена стандартами органічного виробництва (пункт 6.2 Стандарту Міжнародних акредитованих органів сертифікації з органічного виробництва та переробки, що еквівалентний Стандарту Європейського Союзу (далі - Стандарт, що еквівалентний Стандарту Європейського Союзу)) та складає

для **Однорічних культур** щонайменше **протягом двох років до посіву культур вже з органічною якістю.**

для **Багаторічних культур (крім фуражних)** щонайменше, **протягом трьох років до першого збору органічного врожаю.**

для **Багаторічних кормових культур і пасовищ** щонайменше, **протягом двох років до початку використання в якості органічних кормів.**

Тривалість перехідного періоду

В деяких випадках можливе **визнання попереднього терміну частиною перехідного періоду.**

Орган сертифікації може прийняти рішення, щодо визнання частиною перехідного періоду попереднього проміжку часу в таких випадках:

- земельні ділянки були зареєстровані в офіційній програмі захисту довкілля або іншій подібній програмі, за умови, що було вжито всіх заходів для того, щоб на цих земельних ділянках не застосовувалися продукти, не призначені для органічного виробництва,
- земельні ділянки є природними або сільськогосподарськими територіями, для обробки яких не використовувалися продукти, заборонені для органічного виробництва.

В таких випадках оператор повинен надати органу сертифікації історію полів за останні три роки.

Рішення приймається за висновками інспектора та документальним підтвердженням від компетентного органу, яке дозволяє упевнитися у невикористанні не дозволених засобів протягом щонайменше трьох років.

Якщо земля була забруднена продуктами, не дозволеними до використання в органічному виробництві, на основі оцінки ризиків орган сертифікації може прийняти рішення щодо **подовження** перехідного періоду.

СІВОЗМІНА

План сівозміни

Необхідно мати план збалансованої багаторічної сівозміни для всіх культур, включаючи проміжні культури, де вказується наступна інформація: № поля, культура/сидерат/пар. Такий план сівозміни повинен містити розміщення культур принаймні протягом трьох наступних років.

НАСІННЯ ТА САДИВНИЙ МАТЕРІАЛ

Насіння та садивний матеріал

Для виробництва органічної продукції необхідно обов'язково використовувати органічне насіння та садивний матеріал. Якщо на ринку відсутнє органічне насіння/садивний матеріал, дозволяється використовувати насіння/садивний матеріал перехідного періоду.

За відсутності органічного насіння/садивного матеріалу та насіння/садивного матеріалу перехідного періоду орган сертифікації може дозволити використовувати неорганічне насіння/садивний матеріал.

Дозвіл на використання насіння/садивного матеріалу, які були отримані методом неорганічного виробництва, може бути виданий лише у випадку якщо Оператор доведе що:

- жоден постачальник насіння/садивного матеріалу не може доставити насіння/садивного матеріалу до посіву або посадки;
- необхідний конкретний сорт, зареєстрованої альтернативи якому не існує, і що отримання дозволу є дуже важливим для його виробництва

Для отримання Дозволу на використання неорганічного насіння/садивного матеріалу, необхідно надати наступні документи:

- Документами на придбання: накладна, товарний чек;
- Документами якості: атестат/свідоцтво на насіння/садивний матеріал.
- Документами від постачальників насіння/садивного матеріалу що підтверджують відсутність протруєння забороненими засобами.
- Для культур ГМО-ризик (кукурудза, соя, ріпак) обов'язково потрібно надати документальне підтвердження про відсутність ГМО (декларація, протокол, тощо).

Не дозволяється використовувати протруєне (оброблене забороненими засобами) насіння/садивний матеріал. Вирощування власної розсади/садивного матеріалу повинно відбуватись за правилами органічного виробництва.

УВАГА! База даних органічного насіння, сертифікованого ТОВ «Органік стандарт», доступна на сайті Органік Стандарт

ШКІДНИКИ, ХВОРОБИ ТА БОРОТЬБА З БУР'ЯНАМИ

Контроль шкідників, хвороб та бур'янів в органічному виробництві повинен забезпечуватись:

- шляхом сприяння появі природних ворогів (використанням ентомофагів, фітонцидних властивостей рослин, алелопатії, біорізноманіття, створення буферних смуг)
- за допомогою обробітку ґрунту, мульчування
- через підбір резистентних сортів/різновидів, впровадження багаторічної сівозміни з застосуванням сидеральних культур

У випадку **неможливості ефективного захисту** рослин від шкідників і хвороб шляхом застосування превентивних заходів, дозволяється використовувати продукти зазначені в Додатку II до Стандарту, що еквівалентний Стандарту Європейського Союзу та продукти, затверджені Органік Стандарт. Оператори повинні мати документальне підтвердження необхідності застосування таких продуктів.

ПЕРЕД застосуванням вищезазначених речовин оператор повинен:

6

- ☞ **Повідомити** про це орган сертифікації
- ☞ **Надати** органу сертифікації наступну інформацію:
  - Опис ситуації зі шкідниками/хворобами (вид шкідника/хвороби, дата, місце);
  - Опис методу внесення, кількостей до застосування та місце внесення;
  - Рекомендований період очікування після застосування якщо не вказано в специфікації до продукту;
  - Документація, де описані планувальні заходи оператора щодо уникнення зараження органічної продукції;
  - У випадку, коли наймається зовнішня компанія для контролю шкідників та бур'янів, та сама документація має бути доступною.

Перелік допоміжних продуктів, допустимих до використання в органічному виробництві, опублікований на [сайті Органік Стандарт](#).

Увага! Якщо придбані засоби не внесені до даного списку, вони повинні бути затверджені Органік Стандарт **ДО початку їх використання**.

Засоби, що використовуються в пастках та розпилювачах (за виключенням розпилювачів феромонів), **не повинні потрапляти в навколишнє середовище**. Контакт між цими речовинами та культурами не повинен відбуватися. Пастки повинні збиратися після використання та безпечно утилізуватися.

РОЗДІЛЕННЯ ОРГАНІЧНИХ І НЕОРГАНІЧНИХ ОДИНИЦЬ

У випадку одночасного господарювання на органічній та неорганічній виробничих одиницях (підрозділах) управління і бухгалтерія повинні бути чітко відокремлені відповідно до виробничих одиниць.

Не дозволяється одночасно вирощувати одну й ту ж саму культуру на органічному та неорганічному підрозділах.

На органічному підрозділі не повинні зберігатися заборонені засоби (добрива, ЗЗР тощо). Засоби, що призначені для неорганічної діяльності, повинні зберігатися в окремому складі, який чітко помічений як «неорганічний», «звичайний» тощо.

Використання механічної техніки повинно бути організоване таким чином, щоб запобігти ризику забруднення органічних полів через використання машин / обладнання / обприскувачів, які використовуються також і на неорганічних полях. Перед використанням на органічних полях техніка повинна пройти очистку, про що мають бути зроблені відповідні записи.

Після закінчення збирання врожаю повинні бути впроваджені та задокументовані систематичні заходи щодо забезпечення постійного розділення продуктів, отриманих від кожного з підрозділів (органічного та неорганічного).

КОНТРОЛЬ ЗА ШКІДНИКАМИ В ПРИМІЩЕННЯХ

У приміщеннях повинні проводитись відповідні заходи для попередження зараження шкідниками, такі як (в порядку їх пріоритетності впровадження):

- (1) Усунути потенційні місця поширення, джерела їжі та зони розмноження шкідників та хвороб;
- (2) Дотримуватись відповідних правил гігієни
- (3) Виключити доступ шкідників до приміщень для зберігання органічної продукції
- (4) Проводити моніторинг популяції шкідників
- (5) Регулювати зовнішні умови, такі як: температура, тиск, світло, вологість, газове середовище та потік повітря, - задля запобігання розмноженню шкідників та хвороб
- (6) Механічний або фізичний контроль шкідників, наприклад пастки (в тому числі феромонні пастки та пастки з наживкою), клей, світло та ультрафіолетове випромінювання, чи ультразвук, контрольоване газове середовище (CO₂, кисень, азот)
- (7) Використовувати природні вороги (наприклад, коти, ентомофаги тощо)
- (8) Використовувати нетоксичні, несинтетичні продукти, такі як мінеральні продукти (наприклад, діатомова земля), репеленти.

В тому випадку, коли згадані заходи не принесли очікуваних результатів, дозволяється використати наступні засоби:

- А.** Продукти, зазначені в Додатку VII Стандарту, що еквівалентний Стандарту Європейського Союзу (оператори повинні мати документальне підтвердження необхідності застосування таких продуктів);

Під час застосування дозволених засобів оператор повинен:

- ⇒ **Провести** відповідні попереджувальні чи запобіжні заходи, зазначені вище, включаючи усунення продукції органічної якості з приміщень, де можуть з'явитись шкідники;
- ⇒ **Задокументувати** всі проведені заходи (тип заходу, місце проведення, результати, ПІБ відповідальної особи), а також описати теперішню ситуацію зі шкідниками на господарстві (уточнити вид шкідників, дату та місце ураження, заражену продукцію, тощо).

В. Речовини, затверджені до використання Органік Стандарт, але використовувати їх слід таким чином, щоб **запобігти** контакту з органічною продукцією на будь-якому етапі переробки;

Під час обробки приміщень НЕ дозволеними засобами (речовина має бути затвердженою для продуктів харчування в цілому) оператор ДО застосування цих засобів повинен:

⇒ **Повідомити** про це відповідний сертифікаційний орган

⇒ **Надати** Органік Стандарт наступну інформацію:

- Опис ситуації зі шкідниками/хворобами (вид шкідника/хвороби, дата, місце);
- Специфікація та маркування продуктів, які плануються до застосування;
- Опис методу внесення, кількостей до застосування та місце внесення;
- Рекомендований період очікування після застосування якщо не вказано в специфікації до продукту;
- Документація, де описані планувальні заходи оператора щодо уникнення зараження органічних продуктів (наприклад: внутрішня процедура для персоналу з уникнення зараження органічних продуктів; процедури щодо порядку проведенню дій з ліквідації зараження; план подальших дій з уникнення подібних ситуацій в майбутньому, тощо);
- У випадку, коли наймається зовнішня компанія для контролю шкідників та хвороб, та сама документація має бути доступною.

⇒ **Дотримуватися** наступних правил:

- **ВИДАЛИТИ:** всі органічні продукти, корми, та відповідні пакувальні матеріали до застосування (недостатньо покрити поліетиленом або подібним матеріалом);
- Органічна продукція та упаковка можуть бути занесені на місце в склад лише при умові, що більше немає ризику зараження
- В разі виникнення сумнівів щодо можливості забруднення органічних продуктів, інспектор Органік Стандарт може вимагати провести аналіз на залишки недозволених речовин;
- Родентициди можуть бути застосовані лише в закритих приладах, місцезнаходження яких повинне бути ідентифіковане, а також відоме для персоналу. Пастки мають очищатися в безпечний спосіб (без ризику зараження продукції);
- Якщо продукти чи контейнери (чи інший пакувальний матеріал), в якій вона зберігається, піддавалися фумігації – дана продукція вже НЕ Є ОРГАНІЧНОЮ.

Увага! Період очікування, якого необхідно дотримуватися, повинен бути **у три рази довший ніж той, що зазначено в специфікації на препарат**, який Ви плануєте застосувати (**мінімум – 24 години**).

ЗАБОРОНЕНО застосовувати такі засоби й методи боротьби зі шкідниками та хворобами:

⇒ Будь-які хімічні синтетичні пестициди, наприклад:

- Оксид етилену
- Метил бромід
- Фосфіни
- Фосфіди (алюмінію, цинку, магнію тощо)

⇒ Іонізуюче випромінювання.

ДОКУМЕНТАЦІЯ ГОСПОДАРСТВА

Оператори зобов'язані дотримуватися всіх правил органічного виробництва, для підтвердження дотримання цих правил, вони зобов'язані вести відповідні записи.

Кожне органічне господарство повинно:

- зберігати оригінали квитанцій/рахунків на всі куплені засоби (напр., добрива, пестициди, насіння) так само, як і на продану продукцію;
- вести польовий журнал (окремо для органічної та неорганічної частин господарства, якщо стосується) та реєструвати там використання засобів (дата, діяльність, використаний засіб, кількість), дати посіву і збору врожаю;
- мати зведені дані використання ЗЗР і добрив по кожному полю за рік (що вносилося, в якій кількості та під яку культуру);
- мати план сівозміни, карту полів (де буде відмічено розміри полів, відповідна нумерація, поля з позначенням можливого ризику перенесення з боку сусідніх полів) господарства, схеми виробничих приміщень;
- вести реєстр збору врожаю, в якому має бути відображений баланс продукції в господарстві (зберігання/реалізація продукції).

Документація повинна зберігатися щонайменше 5 років.

МАРКУВАННЯ

Покидаючи органічне господарство, продукція повинна правильно маркуватися. Маркування має містити наступну інформацію:

- відправник, адреса;
- виробник, адреса;
- якість продукту (як зазначено в сертифікаті);
- назва продукту;
- стандарт;
- номер партії;
- вага.

Якщо продукція відправляється насипом, дана інформація зазначається в супровідних документах.

ПОВОДЖЕННЯ З ПРОДУКЦІЄЮ У РАЗІ ПІДОЗРИ ЩОДО ЇЇ ЯКОСТІ

Якщо оператор вважає чи підозрює, що будь-який продукт, який він отримав, виробив, підготував чи експортував, не відповідає органічним вимогам, він повинен гарантувати, що доки сумніви не будуть вирішені, цей продукт не буде продаватися/маркуватися як органічний, та буде зберігатися окремо. У випадку таких сумнівів Органік Стандарт повинен бути поінформований.

ПЕРША ІНСПЕКЦІЯ

Перша інспекція – є важливим початковим етапом процесу сертифікації. Від результатів, що будуть зафіксовані під час першої інспекції залежить весь подальший сертифікаційний процес.

Пакет документів, що повинен бути підготовлений до першої інспекції:

Заповнений Опис Оператора

Додатки до Опису Оператора:

1	Організаційна структура компанії
2	Схема руху продукції (від вхідної сировини або місця виробництва до покупця);
3	Перелік та план-схема виробничих приміщень (потужностей виробництва), включаючи підрядні одиниці та орендовані приміщення;
4	Документи, що підтверджують право користування виробничими приміщеннями (потужностями виробництва), а саме підтвердження власності, оренди чи інше право користування;
5	Договори з підрядними організаціями, що надають послуги з післязбиральної доробки, зберігання продукції чи виробництва харчових продуктів або кормів (якщо стосується).
6	Інформація про площу земельних ресурсів, а також структуру посівних площ на поточний рік з усією інформацією (населений пункт, номер/назва поля, культура, сорт/гібрид, репродукція, період культивування, площа, запланована урожайність тощо) (бланк надає орган сертифікації);
7	Історія полів за 3 роки (для першої інспекції);
8	Карта полів (на карті повинні бути відмічені номери та площі полів, неорганічні поля за наявності);
9	Документи, що підтверджують право власності на землю, право користування або інформація від Оператора щодо оформлення права власності/користування (в тому числі реєстр паїв, якщо стосується).
10	Для земель, які раніше не використовувалися (перелогові землі): довідка про підтвердження невикористання земель та термін невикористання. Ця довідка видається третьою стороною (місцева влада, управління сільського господарства).

МІЖІНСПЕКЦІЙНИЙ ПЕРІОД

Між щорічними інспекціями оператор повинен дотримуватись правил ведення органічного господарювання, що відповідає вимогам органічних стандартів та повідомляти Органік Стандарт про важливі зміни:

- зміни у структурі полів господарства;
- зміни назви Оператора чи підрядних організацій;
- зміни юридичної, поштової чи адреси потужностей виробництва Оператора чи підрядних організацій;
  - зміни керівника або відповідального за органічну сертифікацію;
  - зміни пов'язані з новими видами діяльності з органічного виробництва;
  - зміни в маркуванні продукції (в тому числі нове маркування);
  - зміни в допоміжних засобах (добрива, ЗЗР тощо).

Перед використанням неорганічного насіння, ЗЗР чи добрив потрібно заздалегідь повідомити про це Органік Стандарт, заповнивши необхідну форму та отримати схвалення на використання засобу.

ЗАГАЛЬНА ЩОРІЧНА ІНСПЕКЦІЯ

До загальної щорічної інспекції важливо:

⇒ **оновити та надіслати в офіс Органік Стандарт Опис Оператора.** Інформація, що оновлюється вноситься червоним кольором.

Оновлена інформація, повинна включати:

- важливі зміни, що сталися на господарстві протягом року (зазначені вище).
- інформацію, щодо насіння та садивного матеріалу.
- інформацію, щодо застосування добрив та ЗЗР
- період збору врожаю, середня врожайність, методи збору врожаю, наявність тварин на господарстві
- перелік органічного асортименту продукції та список клієнтів

⇒ **оновити та надіслати в офіс Органік Стандарт інформацію щодо структури посівних площ, врожайності культур та зберігання продукції на поточний рік з усією інформацією** (населений пункт, номер/назва поля, культура, сорт/гібрид, репродукція, період культивування, площа, запланована урожайність, фактична врожайність, кількість продукції, що надійшла на зберігання тощо) (бланк надає орган сертифікації);

⇒ **впровадити необхідні заходи для усунення невідповідностей, що зазначені в Підсумковій Оцінці** по результатам попередньої інспекції;

⇒ **підготувати обов'язкові додатки.**

Пакет документів, що повинен бути підготовлений до загальної щорічної інспекції:

- Оновлений Опис Оператора.
- Додатки до опису оператора:

1	Карта господарства (включаючи всі поля та приміщення)
2	Історія полів та підтвердження про попереднє використання (у випадку додавання нових полів)
3	Документація господарства (польовий журнал, складська книга тощо)
4	Зведені річні дані по засобам (добрива, ЗЗР тощо) по кожному полю за минулий сезон
5	Зведені дані по продажу (якщо експортуєте)
6	План сівозміни
7	Внутрішні процедури та інструкції
8	Документи на засоби (насіння, ЗЗР, добрива тощо) та ГМО декларації
9	Нові поля: Підтвердження про попереднє використання та історія поля
10	Аналізи ґрунту (якщо проводилися)

РЕЗУЛЬТАТИ ЩОРІЧНОЇ СЕРТИФІКАЦІЇ

У результаті сертифікації виробник кожного року отримує пакет Сертифікаційних документів, до якого входять:

- Сертифікат (у разі позитивного рішення).
- Сертифікаційне Рішення.
- Підсумкова Оцінка.
- Інспекційний Звіт.

Інформація про сертифіковане підприємство заноситься в базу даних на сайті Органік Стандарт.

<https://organicstandard.ua/ua/clients>